

EXPUNERE DE MOTIVE

privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală

I. Modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

1. Având în vedere comparația dintre limitele pedepselor din România și din celelalte state ale Uniunii europene, - starea sistemului judiciar românesc în ce privește condițiile de detenție și gradul de aglomerare (pericolul eminent de emiteră a unei decizii pilot împotriva României pentru acest subiect cu consecințe financiare extrem de mari asupra bugetului de stat), comparația între media europeană privind pedepsele aplicate (sub 1 an) și media pedepselor din România (7 ani), se poate concluziona că în România există cel mai greu regim sancționator din UE.

În plus, trebuie avut în vedere că scopul pedepselor trebuie să fie reeducare și reinsertia socială coroborat cu recuperarea prejudiciilor (dacă este cazul) și aplicarea unor sancțiuni compeltentare legate de interzicerea accesului acestor persoane pe diferite durate de timp la exercitarea unor funcții de genul celor folosite la săvârșirea infracțiunilor și nu menținerea unei persoane în detenție, fapt de atrage și mai multe chetuieli din partea statului.

Astfel, actuala reglementare presupune, în caz de concurs de infracțiuni, posibilitatea unei pedepse cu închisoarea care depășește cu mult limitele raționale și transcede scopul principal al acestei pedepse.

2. Rațiunea modificării propuse este aceea de a scădea gradul de aglomerare din închisorile românești. De asemenea, în cazul persoanelor grav bolnave (de exemplu de cancer, boli cardio-vasculare grave, diabet) condițiile de detenție pot să înrăutățească starea de sănătate a condamnaților.

3. Cu privire la modificarea art. 289, art. 290, art. 291 și art. 292 considerăm că ar trebui clasificate ca materiale foloasele care determină săvârșirea infracțiunii. Noțiunea de foloase este extrem de largă lasându-se astfel o oportunitate de abuz din partea organelor abilitate în cercetarea și sancționarea acestor infracțiuni.

De asemenea, nu este normal ca mituitorul sau cumpărătorul de influență să nu fie sancționați penal pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de normele legale, chiar dacă denunță fapta corelativă a funcționarului care primește mită sau săvârșește trafic de influență.

Mai mult, s-a constatat că foarte multe persoane care au participat la săvârșirea de astfel de infracțiuni au fost constrânse, după foarte mulți ani de la săvârșirea faptelor, să denunțe persoanele în cauză.

De asemenea, nu este corect ca mituitorul sau cel care cumpără influență să beneficieze de efectele infracțiunii și să rămână nepedepsit.

4. Cu privire la modificarea art. 297, inițiatorii consideră că aplicarea unei sancțiuni penale trebuie să intervină numai când fapta este săvârșită într-o formă gravă și anume fapta a cauzat o pagubă materială substanțială, respectiv numai pentru o pagubă mai mare de 200.000 de euro.

6. În considerarea abrogării art. 299, se consideră că noțiunea de "favoruri sexuale" este o noțiune care nu poate fi determinată precis și, mai mult, există o altă infracțiune care are ca obiect întreținerea de raporturi sexuale cu o persoană fără consimțământul acesteia, iar dacă consimțământul este dat nu mai putem vorbi de o infracțiune.

II. Modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedura penală

1. Modificarea art. 202 se impune prin eliminarea sintagmei "suspiciune rezonabilă", având în vedere că aceasta are o sferă largă de interpretare și astfel lasă loc subiectivismului persoanelor abilitate să aplice măsurile preventive. Mai mult, aceste măsuri sunt măsuri care îngreșesc libertatea individuală-drept fundamental al omului- și nu pot fi luate în considerarea unei "suspiciuni rezonabile" ci doar în baza unor dovezi clare.

2. Având în vedere că ședința de judecată care se desfășoară în condiții de publicitate, oralitate, etc., trebuie înregistrată cu mijloace tehnice audio așa cum prevede art. 369 din Codul de procedură penală, tot astfel o atare obligație de înregistrare cu mijloace tehnice audio trebuie să existe și în sarcina procurorilor și a organelor de cercetare penală atunci când aceștia efectuează acte de urmărire penală la sediul unităților unde funcționează, aceasta deoarece în foarte multe situații învinuții, inculpații sau martorii susțin în fața instanței că li s-a impus să declare într-un anume fel, dar pentru că cele susținute se desfășoară în biroul procurorului sau organului de cercetare penală nu se poate dovedi susținerea.

Ca atare, se impune modificarea art. 111 alin. (4) și art. 123 alin. (2) dar și completarea art. 285 din Codul de procedură penală cu alin. (3) care să aibă următorul conținut: "Actele de urmărire penală efectuate de organele de cercetare penală sau de procurori la sediul unității unde funcționează, se înregistrează cu mijloace tehnice audio."

Așadar, trebuie înregistrate numai actele efectuate la sediul unității nu și cele care efectuează în afara acestor unități.

Obligația de înregistrare cu mijloace tehnice audio a actelor de urmărire penală nu aduce atingere caracterului secret al urmăririi penale deoarece suportul pe care s-a făcut înregistrarea va rămâne la unitatea de parchet sau de cercetare penală

însă va fi prezentată instanței de judecată în cazul în care se contestă modul în care au fost efectuate actele de urmărire penală în sensul că declarațiile au fost influențate de procurori sau că s-au efectuat presiuni asupra inculpatului sau martorului să declare într-un anume fel. Tot astfel, prin obligația de înregistrare ar dispărea practica procurorilor de a determina inculpatul să facă acte de delațiune pentru a-și ușura situația judiciară.

3. În ceea ce privește denunțul, considerăm că acest trebuie făcut într-un termen rezonabil, altfel, cel care cunoaște despre săvârșirea unor fapte de natură penală să fie pedepsit pentru nedenunțarea acestora pentru că împiedică astfel înlăptuirea justiției.

4. Soluționarea cauzelor de către procurori trebuie să se facă în ordinea înregistrării acestora pentru a se evita instrumentarea unor cauze din alte considerente decât cele legale. Astfel, dacă un procuror lasă în nelucrare o cauză pentru a se ocupa de o alta, acesta ar trebui să răspundă măcar disciplinar, avându-se în vedere posibilitatea existenței unui interes personal sau influența unor alte persoane.

Modificările avute în vedere doresc armonizarea legislației noastre cu practica CEDO în materie.

Față de cele prezentate mai sus, vă supunem spre dezbateră și aprobare prezenta propunere legislativă.

Dep. Cătălin Marian
Rădulescu